

Dezvoltare regională

Cooperare pentru dezvoltare

Buletin Informativ
Noiembrie 2012

Cei aproximativ 6500 de locuitori ai satelor Sireți și Roșcani vor traversa un pod nou

Republica Moldova,
or. Ialoveni,
str Alexandru cel Bun,
nr 33

Tel.: +373 268 26 560

Fax: +373 268 22 692

e-mail:

office@adrcentru.md

oficiu.adrc@gmail.com

web:

www.adrcentru.md

Locuitorii satelor Sireți și Roșcani vor traversa un pod nou. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru) și Primăria satului Roșcani, Strășeni au dat în exploatare podul nou renovat ce unește localitățile Sireți și Roșcani.

Primarul satului Roșcani a mulțumit locuitorilor și partenerilor

pentru susținerea acordată și a menționat: „Imediat ce a apărut această idee de proiect am știut că o vom putea realiza și vom scurta din lungul drum care în fac locuitorii zi de zi”.

Igor Malai, director-adjunct Direcția generală dezvoltare regională: „Podul este un lucru care unește. Or, reparația capitală a acestui obiect va facilita accesul tuturor locuitorilor la serviciile medicale din Strășeni iar elevii vor merge mai ușor la școală. Aș vrea să mulțumesc tuturor și să vă spun că în primul rind este meritul Dvs prin dorința aprigă de a vedea lucrul finisat și ajutorul localnicilor la lucrările de construcție”.

„Văd pe fețele Dvs bucuria adusă prin reconstrucția acestui pod. Știu că sunteți o localitate de gospodari, mai ales prin faptul că

ați contribuit cu forțele proprii la lucrările de reconstrucție" a afirmat Tudor Meșina, directorul ADR Centru.

Tot în cadrul evenimentului parohul bisericii din localitate a oficiat un tedeum iar mai apoi au sfințit acest pod, întru trănicia și siguranța lui. La eveniment au participat reprezentanți ai MDRC, ADR Centru, Consiliului raional Strășeni, beneficiarii direcți și indirecti și întreg corpul responsabil de implementare a proiectului.

Lucrările de reparație capitală a podului din s. Roșcani au demarat în iunie, anul curent. Costul lucrărilor se estimează la 2 060 974 lei. Reparația podului a fost efectuată în cadrul proiectului „Colaborare regională pentru îmbunătățirea condițiilor social-economice ale s. Sireți, raionul Strășeni”. Tot în cadrul acestui

proiect urmează a fi reparat capital și drumul dintre acest două localități (L445) pe o lungime 1,8 km.

Obiectivul principal al proiectului este realizarea lucrărilor de renovare a drumului Sireți-Roșcani, conexiunea internațională Chișinău- Ungheni. Suma totală a proiectului constituie 11 131,2 mii lei, dintre care 10 698,3 mii lei sunt acordate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională. Restul costului - 432 908 lei ,sunt acoperite de partenerii acestui proiect primăria Sireți, primăria Roșcani și Consiliul raional Strășeni. Proiectul „Colaborare regională pentru îmbunătățirea condițiilor social-economice ale s. Sireți, raionul Strășeni” a fost lansat la începutul anului curent.

Mai multe fotografii puteți găsi [AICI](#)

Atelier de instruire. Totalizarea rezultatelor privind actualizarea strategiilor de dezvoltare regională

La ADR Centru s-a desfășurat atelierul de instruire „Elaborarea și revizuirea strategiilor de dezvoltare regională – metodologie, concepte și instrumente”. Scopul acestui atelier a fost clarificarea conceptului strategic de dezvoltare regională și principalele ei unelte precum și prezentarea tuturor rezultatelor privind procesul de revizuire a strategiilor de dezvoltare regională.

Prezent la atelier, Philip Santens, liderul de echipa al proiectului ESRA, a mulțumit pentru invitație și s-a arătat încrezut de faptul că în urma revizuirii strategiilor, ADR-urile vor reuși să devină „canale” eficiente pentru absorbția fondurilor europene. Totodată, a încurajat participanții de a susține orice idee legată de proiecte europene.

Viceministru Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Veaceslav Guțuțui, a menționat că acest proiect de asistență facilitează coordonarea și utilizarea mai eficientă a

fondurilor. Oficialul a mulțumit reprezentanților

proiectului ESRA pentru susținere și suportul acordat.

În cadrul atelierului au participat reprezentanți ai ADR Centru, Sud și Nord, MDRC, GIZ, ODIMM și ESRA. Trainerul Wolfgang Wedderkopf a prezentat pe parcusul atelierului instrumentele și tehnicile utilizate în procesul de revizuire, modele și tehnici de programare și planificare, etc

Proiectul de asistență tehnică în cadrul Programului Suport Bugetar Sectorial (45 mln euro), finanțat de Uniunea Europeană – „Stimularea Economică în Zonele Rurale” (ESRA) își propune să contribuie la îmbunătățirea politicilor economice la nivel de țară și sector, să sporească activitățile de afaceri în zonele rurale și să asigure mai multă transparență, responsabilitate și eficiență sistemelor de management financiar în sectorul public. Acesta este implementat de către CFA Consulting Group (Germania) și Oxford Policy Management (Marea Britanie). Bugetul proiectului este de 2,5 mln euro. Durata de implementare e de 24 de luni, până la sfârșitul lui decembrie 2013.

Drumul auto „Ulmu-șoseaua Poltava” a fost dat în exploatare

Locuitorii a 4 localități din raionul Ialoveni vor avea acces la drum nou. Drumul auto „Ulmu-șoseaua Poltava” a fost dat în exploatare. Un grup de specialiști din cadrul ADR Centru, Consiliului raional Ialoveni, Inspectiei de Stat în Construcții și primăriei Ulmu au participat la recepția finală a obiectului „Drumul auto Ulmu- șoseaua Poltava”. Drumul dat, construit în variantă albă (macadam ordinar) pe o lungime de 4,57 km fost construit în cadrul proiectului „Îmbunătățirea coeziunii infrastructurii de drumuri regionale R3-E581 în Regiunea de Dezvoltare Centru”. Costul lucrărilor de construire a drumului a fost estimat la 7 403 957,16 lei, dintre care 4 440 010,44 lei au fost alocate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională iar 2 963 946,72 lei reprezintă contribuția proprie a Consiliului Raional Ialoveni, in calitate de aplicant. ”

„Am făcut recepția finală a obiectului drumul „Ulmu-șoseaua Poltava”, lucrări ce s-au derulat pe o lungime de 4,57 kilometri. Este un drum foarte important pentru economia raionului, astfel satele Ulmu, Văsieni și Horodca vor avea acces direct la autostrada Internațională E581, favorizând astfel redresarea situației social-

economice în zona vizată de proiect” a menționat directorul ADR Centru Tudor Meșină.

Primarul satului Ulmu : „ Mă bucur că s-a reușit alocarea resursele financiare necesare pentru a finaliza această lucrare. Se va vedea importanța acestui drum, ca nod de transport, în viitorul apropiat”.

Aplicantul acestui proiect este Consiliul raional Ialoveni, avînd în calitate de parteneri primăriile Ulmu, Vasieni, Ruseștii Noi. Proiectul se

încadrează în prioritatea 1- reabilitarea infrastructurii fizice; Măsura 1.2:- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri existente și a conexiunilor internaționale. Obiectul general al proiectului este îmbunătățirea situației social-economice în cadrul Regiunii de Dezvoltare Centru prin consolidarea coeziunii infrastructurii rutiere.

Ședință de informare cu privire la Componenta 3 a Proiectului Twinning “Consolidarea capacităților în dezvoltarea regională în RM”

La sediul ADR Centru a avut loc ședința de informare cu privire la Componenta 3 a Proiectului Twinning "Consolidarea capacităților în dezvoltarea regională în RM".

Tudor Meșina, directorul agenției a salutat oaspeții și a prezentat participanții la ședință, afirmînd că vor fi depuse eforturi maxime pentru a obține succese.

Igor Malai, director-adjunct Direcția generală dezvoltare regională, MDRC, lider de proiect, a prezentat particularitățile proiectului. Totodată, a menționat că doar avînd suportul extern se va reuși apropierea politicii de dezvoltare regională din Republica Moldova de cea europeană.

Anne Azam-Pradeilles, reprezentantul Franței în cadrul proiectului a specificat: „Scopul este axat pe anumite aspecte bine stabilite, condițiile proiectului vor fi adaptate la realitățile din Republica Moldova, iar rezultatul va fi cel scontat, deoarece experții străini dețin experiență în proiecte Twinning iar specialiștii moldoveni cooperează foarte eficient și realizează în termeni acțiunile propuse”. Un aspect al acestei componenete este transferul celor mai bune practici în dezvoltarea regională și planificarea teritorială elaborate de statele membre ale UE.

În acest context s-a decis a propune 2 proiecte din regiunea centru pentru a beneficia

de suportul consultativ în scopul adaptării acestora la standarde europene, pentru eventuale finanțări/cofinanțări din parte fondurilor europene. Participanții la ședință, reprezentanți ai CRD Centru și APL, s-au arătat interesați de posibilități și au propus a se acorda prioritate proiectelor de la prioritatea 2 „Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale”.

Amintim că în cadrul proiectului „Dezvoltarea capacităților în domeniul dezvoltării regionale în Republica Moldova” UE va aloca mijloace financiare în mărime de circa 1.170.000 €, bani ce vor fi utilizați pentru preluarea experienței statelor europene în domeniul dezvoltării regionale, prin intermediul experților români, francezi și letoni. Proiectul se va desfășura în perioada mai 2012 - ianuarie 2014, timp în care vor fi organizate seminare de formare; ateliere de lucru, vizite de studiu. Menționăm că proiectul are trei componente majore ce țin de: revizuirea cadrului legislativ

existent privind dezvoltarea regională, planificarea teritorială și dezvoltarea capacităților specialiștilor din cadrul MDRC. Amintim că Twinning-ul a fost conceput ca un

instrument de cooperare administrativă ținută pentru sprijinirea țărilor candidate și din vecinătatea UE.

Instituțiile de dezvoltare regională din Republica Moldova învață din experiența Germaniei de regionalizare a serviciilor

În perioada 4-10 noiembrie 2012, o delegație din 11 reprezentanți ai instituțiilor de dezvoltare regională și societății civile participă, în Germania, la un program de formare în domeniul regionalizării serviciilor publice locale. Deplasarea a avut loc în cadrul proiectului Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Modulul de instruire poartă genericul de „Dezvoltarea regională prin cooperarea intercomunitară: cadru conceptual și practici de succes” și este gestionat de către Centrul de Competență pentru Dezvoltarea Capacității Umane (HCD) Europa, Caucaz și Asia Centrală. HCD este o structură de dezvoltare a capacităților a GIZ.

Printre subiectele discutate, se numără: planificarea strategică în contextul dezvoltării regionale; diverse forme organizaționale, structuri pentru cooperarea intercomunitară;

managementul proiectelor, monitorizarea și evaluarea.

„Deși în Germania parteneriatele dintre comunități sunt benevole și voluntare, totuși impun anumite reguli care îi responsabilizează pe parteneri. Un asemenea model de parteneriat ar putea spori eficiența implementării proiectelor de dezvoltare regională în Republica Moldova”, afirmă viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Veaceslav Guțuțui.

Or, prin cooperarea intercomunitară, astfel încât localitățile învecinate să presteze în comun servicii publice locale, de la aprovizionarea cu apă și canalizare la gestionarea deșeurilor, crește eficiența și sunt optimizate costurile pentru aceste servicii. Programul deplasării a inclus vizite în teren și discuții cu prestatori de servicii, asociații de consumatori responsabile de monitorizarea contractului de delegare a serviciilor dintre autoritatea locală și operator.

Cei 11 reprezentanți ai delegației din Republica Moldova au fost selectați din cadrul instituțiilor partenere ai proiectului GIZ, și anume de la: Ministerului Dezvoltării Regionale și

Construcțiilor, Agențiilor de Dezvoltare Regională, Cancelariei de Stat, Academiei de Administrare Publică. ADR Centru este reprezentată de Ion Frunză, specialist în secția Managementul proiectelor.

Prin organizarea unor astfel de vizite de studiu, proiectul GIZ și-a propus să contribuie la creșterea capacităților partenerilor săi de a coordona și de a monitoriza procesul de dezvoltare regională.

Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a

Germaniei (GIZ) și este sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al României.

Proiectul susține administrațiile publice locale la extinderea și modernizarea serviciilor publice locale: aprovizionarea cu apă și canalizare, gestionarea deșeurilor solide și eficiența energetică. Suportul este acordat prin intermediul Agențiilor de Dezvoltare Regională. Totodată, proiectul acordă asistență la programarea și planificarea regională.

Conferința Internațională „Provocările din sectorul apă și canalizare în Republica Moldova”

Ministerul Mediului, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Biroul Elvețian de Cooperare, Reprezentanța Ambasadei Elveției în Moldova au organizat marți, 6 noiembrie 2012 la Hotelul Leograd Conferința Internațională «Provocările din sectorul apă și canalizare în Republica Moldova». În cadrul conferinței prim-ministrul Vlad Filat, ministrul Mediului, Gheorghe Șalaru, precum și alți oficiali au abordat problema sistemelor de asigurare cu apă și canalizare a populației din R. Moldova.

În luarea sa de cuvânt, prim-ministrul s-a referit și la două aspecte-cheie: puterea comunității și ignoranța. Potrivit premierului Vlad Filat, subiectul abordat la această conferință este unul strategic pentru țară. „Cea mai mare provocare este ca fiecare să aibă un

angajament personal față de accesul la apă, față de responsabilitatea cum folosește apa, față de modul în care construiește o fântână sau proiectează un apeduct. Anume pornind de la angajamentul personal al fiecărui cetățean, lider, șef de instituție, primar etc. vom avea cetățeni care au acces la apă de calitate. Așa vom avea o țară modernă”, a conchis Filat.

Participanții la conferință au pus în discuții mai multe subiecte sensibile pentru țara noastră și au venit cu soluții și pași pentru pe care țara noastră trebuie să-i întreprindă. Gheorghe Șalaru a făcut o prezentare amplă a situației în domeniul aprovizionării cu apă potabilă și canalizare în R. Moldova, menționând că 45% din populația țării nu au acces la sisteme de calitate de aprovizionare cu apă potabilă, iar 65% - la sisteme de canalizare. Ministrul s-a arătat convins că, prin eforturi comune și bine coordonate, se va reuși îmbunătățirea situației în domeniu.

Evenimentul a fost organizat de Ministerul Mediului al R. Moldova, Delegația Uniunii Europene în R. Moldova, Biroul Elvețian de Cooperare, la el participând reprezentanți ai Guvernului R. Moldova, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, reprezentantul ONU Catarina de Albuquerque, șeful Biroului Elvețian de Cooperare Georgette Bruchez și șeful echipei AT-PSPS Philippe

Bergeron, reprezentanți ai administrației publice locale, dar și ai peste 200 de invitați din țară și străinătate, specialiști în domeniul aprovizionării

cu apă și canalizare. ADR Centru a fost reprezentată de Iulian Ungureanu, specialist în secția planificare strategică și programare.

Forumul Economic Moldo-Rus

Peste 200 de agenți economici din Rusia și Republica Moldova, inclusiv regiunea transnistreană, participă la Forumul Economic Moldo-Rus care s-a desfășurat în perioada 14-16 noiembrie, curent.

Obiectivul evenimentului este promovarea oportunităților investiționale ale Republicii Moldova. Evenimentul va avea loc în perioada 14-15 noiembrie. Scopul acestuia este de a oferi o platformă viabilă pentru schimbul de informații, discutarea problemelor și perspectivele dezvoltării cooperării economice bilaterale și consolidarea parteneriatelor între comunitățile de afaceri din Rusia și Moldova.

Din delegația rusă fac parte peste 70 de reprezentanți ai mediului de afaceri, ministerelor și instituțiilor de profil, experți. Totodată, peste 140 de participanți din partea Republicii Moldova au fost înregistrați în calitate de participanți la lucrările forului, inclusiv 26 de întreprinderi din regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

În prima zi a Forului au fost organizate 3 grupuri de lucru cu tematică specializată: Investiții – potențial și oportunități; Operațiunile de export-import, probleme și soluții; Cooperarea

regională, mecanisme ale Parteneriatului Public-Privat.

La eveniment a luat parte și viceprim-ministrul Valeriu Lazăr, ministru al economiei.

Pe 16 noiembrie, delegații din Rusia au avut posibilitatea să se familiarizeze cu oportunitățile investiționale ale Parcului Industrial "Tracom", Portului Internațional Liber "Giurgiulești" și Zonelor Economice Libere din Moldova. Participanții la forul investițional vor avea posibilitatea la solicitare să se documenteze, inclusiv să viziteze obiectivele cu capital de stat, scoase recent la privatizare. Tot pe 16 noiembrie, la Chișinău s-a desfășurat ședința a 13-a a Comisiei mixte interguvernamentale moldo-ruse pentru colaborare economică.

Instituțiile de dezvoltare regională pun bazele unui sistem coerent de comunicare internă și externă

Echipa Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și a celor trei Agenții de Dezvoltare Regională (ADR) au participat la începutul lunii curente la o sesiune de instruire în domeniul comunicării interne și externe. Exercițiul a fost facilitat și sprijinit financiar de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), prin

intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Sesiunea a inclus identificarea partenerilor instituțiilor de dezvoltare regionale și a tematicelor de comunicare specifice. Mai mult, s-a pus accent pe instrumente de prezentare a mesajului către fiecare categorie de public, de

la partenerii de dezvoltare la potențialii investitori.

Fiindcă dezvoltarea regională este un domeniu încă nou, însă cu potențial pentru Republica Moldova, cei 35 de participanți la training au discutat despre crearea și menținerea unui sistem coerent de comunicare cu mass-media, bazat pe încredere și transparență.

Pentru a optimiza fluxurile de comunicare internă, MDRC și ADR-ului le-a fost recomandată segmentarea publicului pe categorii. Experta în comunicare Ludmila Andronic: „Sunt actori cu care trebuie de comunicat în mod special, favorizat, cărora le trebuie acordată mai multă atenție. Pentru unele instituții, este suficientă comunicarea prin mass-media.”

„Este foarte important să comunicăm eficient, fiindcă portofoliul instituției noastre este extins. Trebuie să învățăm să ne formulăm mesajele mai simplu și mai pe înțelesul cetățenilor, pe de o parte, și de a comunica în interiorul organizației, pe de altă parte.”, relatează

viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Anatolie Zolotcov.

Prin asemenea sesiuni de instruire, proiectul GIZ își propune să contribuie la creșterea

capacităților partenerilor săi - Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiilor de Dezvoltare Regionale - de a coordona și de a monitoriza procesul de dezvoltare regională. Or, pentru aceasta e nevoie de crearea unui sistem eficient de comunicare, atât pe intern, cât și extern.

Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și este sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al României.

DESCOPERIM REGIUNEA CENTRU

Beciul turcesc din s. Molesti. Unicat

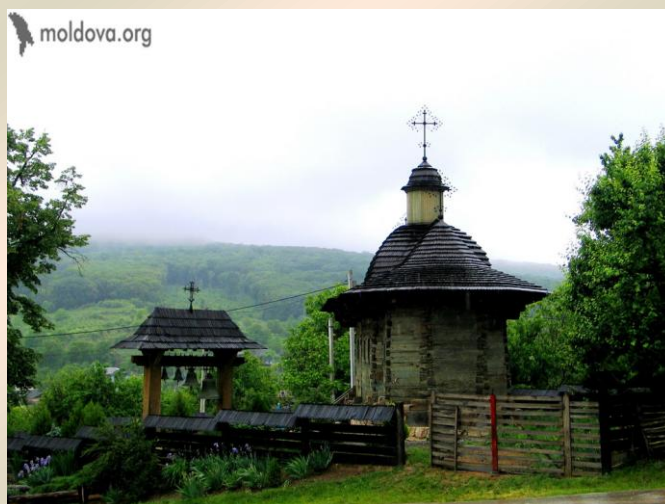
A zăcut în uitare din 1944, mai bine de șase decenii. După ce i-au închis ușile ateii mișei, sfântul locaș de lemn de la Palanca, raionul Călărași, cu anii a început să se ruineze. Deși considerată una din cele mai vechi biserici de acest fel din Basarabia (ridicată pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea), aceasta, chiar și cu venirea la putere a forțelor democratice a fost lăsată să ajungă la o stare jalnică.

Cu câțiva ani în urmă aceasta a fost strămutată, deși mai multă lume a insistat ca sfântul locaș să rămână pe locul vechi, adică lângă cimitirul satului.

Lângă vechea biserică de lemn se află un loc de poveste, un loc ce cheamă tot mai multă lume să vină la Palanca, un loc a cărui denumire este destul de provocatoare – „Casa Părintească”. Aici e atmosfera adevărată a satului basarabean de odinioară. Aproape 12 ani în urmă, neobosita meșteriță Tatiana Popa a inaugurat, chiar în casa părintească, un Muzeu.

Aici, ești primit într-un mod cu totul și cu totul deosebit. Pentru că se ține la tradiția locului, oaspeților li se dă dulceață de fructe sau pomușoare și apă rece.

La Palanca, la „Casa Părintească” fiecare poate trăi emoții, amintiri. Cele mai mari și mai multe trăiri le are, însă, Tatiana Popa. Or, aici și-au depănat dorurile și durerile buneii și părinții dânsei. Amfitrioana a locuit aici doar trei ani. Casa le-a fost luată de autoritățile sovietice, după ce tatăl Tatianeii Popa a fost deportat. După ani buni de căutare a adevărului și dorința ca să revină la Casa Părintească, Tatianeii Popa i-a fost

retrocedată averea care a aparținut bunelor și părinților. Devenită muzeu, aceasta adună vestigiile trecutului, obiecte rare, piese vestimentare care au aparținut familiei, mobilier etc.

Datorită Tatiane Popa în această zonă a Călărașilor se desfășoară Festivalul Sărbătorilor de Iarnă, iar de Sânziene (7 iulie, stil vechi) fetele se adună la schimbatul cununilor. De Sfântul Ilie (2 august, stil vechi), aici este organizat un Festivalul Vărzarilor.

Sursa: <http://turism.moldova.org/news/la-palanca-la-casa-parinteasca-galerie-foto-231037-rom.html>

Acest buletin informativ este elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru

Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.

Agenția își desfășoară activitatea pentru cele 13 raioane cuprinse în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), și anume: *Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheni.*

Pentru informații suplimentare contactați:

Serviciul de presă al ADR Centru

Responsabil de comunicare: Natalia Cojocar

Tel./fax: +373268 2 26 92

www.adrcentru.md

e-mail: oficiu.adrc@gmail.com